

Číslo a název šablony	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo didaktického materiálu	EU-OVK-VZ-III/2-ZÁ-308
Druh didaktického materiálu	DUM
Autor	Ing. Renata Zárubová
Jazyk	čeština
Téma sady didaktických materiálů	<i>Základy Informatiky a digitálních technologií</i>
Téma didaktického materiálu	Základy formátování textu
Vyučovací předmět	Informatika
Cílová skupina (ročník)	žáci ve věku 13–14 let
Úroveň žáků	Mírně pokročilí
Časový rozsah	30 minut
Klíčová slova	Word, úprava dokumentu, pravítko, formát odstavce, předsazení, odsazení, řádkování, zlatý řez, optický střed stránky, sirotek a vdova, font, styl.
Anotace	Studenti pracují s úpravou formátování textu, nabídkou formátu odstavce, typografie (sirotci a vdovy).
Použité zdroje	CAFOUREK, Bohdan. <i>Windows 7: kompletní příručka</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 326 s. ISBN 978-80-247-3209-1. ROUBAL, Pavel. <i>Informatika a výpočetní technika pro střední školy, 1. díl</i> . 2. vyd. Brno: Computer Press, 2003, 166 s. ISBN 80-722-6237-8. ROUBAL, Pavel. <i>Informatika a výpočetní technika pro střední školy, 2. díl</i> . 2. vyd. Brno: Computer Press, 2003, 136 s. ISBN 80-722-6292-9. ROUBAL, Pavel. <i>Hardware pro úplné začátečníky</i> . Vyd. 1. Praha: Computer Press, 2002, 153 s. ISBN 0-722-6730-2.
Typy k metodickému postupu učitele, doporučené výukové metody, způsob hodnocení, typy k individualizované výuce apod.	V pracovním listu je zadání cvičení vycházející z vysvětlené látky a příklad vypracovaného cvičení. Návrh způsobu hodnocení: ohodnocení samostatnosti práce během hodiny a vypracovaného cvičení

Metodický list k didaktickému materiálu

Prohlášení autora

Tento materiál je originálním autorským dílem. K vytvoření tohoto didaktického materiálu nebyly použity žádné externí zdroje s výjimkou zdrojů citovaných v metodickém listu. Použitý obrázek je dílem autora.

308. Základy formátování textu

Pracovní list

Cvičení

Otázky zodpovězte do tohoto dokumentu, cvičení si přejmenujte názvem Vaše příjmení + formátování textu (pomocí volby Uložit jako). Odpovědi pište přímo k otázkám, odlište je barevně. Obrázky vkládejte přímo k úkolům.

1. Na následujícím textu proveďte pomocí pravítka:
 - a. Předsazení prvního řádku u prvního odstavce. Vložte obrázek nastaveného pravítka.
 - b. Odsazení prvního řádku u druhého odstavce. Vložte obrázek nastaveného pravítka.
 - c. Odsazení odstavce zleva u třetího odstavce. Vložte obrázek nastaveného pravítka.

Babička nám vyprávěla, jak žila před 60 lety. To byla ještě malá holka. Bydlela nejdřív na vesnici, kde měli velký dvorek, chlév a stáj a taky velkou zahradu s mnoha ovocnými stromy. Starali se o různá domácí zvířata, jako jsou slepice, husy, dvě bílé kozy, prasátko a taky jednu hnědobílou kravičku. Tolik zvířat najednou si neumím ani představit.

My bydlíme ve městě, v panelovém domě. Tak je hned jasné, že tolik zvířátek se nám do bytů nikdy nevejde. Ono by to taky nešlo, krávkě ani prasátku by se v našem obývacím asi moc nelíbilo. No a oni tatínkovi asi taky ne.

Ale taky máme malé zvířátko. Vyprosila jsem si od Ježíška morčátko. Jmenuje se Róza, je to holka, celá rezatá, akorát kolem levého oka má černý flek. Je hodná, ráda se mazlí a chodí za mnou jako pejsek. A je pěkně mlsná. Mám ji moc ráda, je to takový můj kamarád.

2. Přesné nastavení se provádí v dialogovém okně Odstavec.
Vložte obrázek s nastavením: předsazení 3 cm, mezery mezi řádky (řádkování) přesně 15 bodů. Mezery za odstavcem 7 bodů (nikdy nevkádejte pomocí Enter, vždycky použijte tento způsob)
3. Následující odstavec formátujte podle nastavení odstavce z bodu 2.

Babička nám vyprávěla, jak žila před 60 lety. To byla ještě malá holka. Bydlela nejdřív na vesnici, kde měli velký dvorek, chlév a stáj a taky velkou zahradu s mnoha ovocnými stromy. Starali se o různá domácí zvířata, jako jsou slepice, husy, dvě bílé kozy, prasátko a taky jednu hnědobílou kravičku. Tolik zvířat najednou si neumím ani představit.

4. Vysvětlete pojmy: (Odpovědi pište jinou barvou a dbejte na typografii.)
 - a) Odstavec
 - b) Znak konce odstavce (jak se dá zobrazit)
 - c) Nucené zalomení řádku (jak se docílí)
 - d) Řez písma (druhy, k čemu se používají)

- e) Optický střed stránky. Vložte obrázek (nakreslete si ho v programu Malování)
 - f) Zlatý řez
 - g) Sirotci a vdovy
 - h) Font
 - i) Bitmapový a vektorový font
-
5. Sirotky a vdovy hlídá nastavení v okně Odstavec – Karta Tok textu – zaškrtnuto Kontrola osamocených řádků. Vložte okno.
 6. Zapište, čím se liší písmo patkové a bezpatkové?
 7. Vysvětlete pojem neproporcionální písmo.
 8. Co je to základní jednotka počítače?
 9. Co je to algoritmus?
 10. Jaký je vztah mezi programem a algoritmem?
 11. Kolik je 400 bajtů kilobajtů? Kolik bitů?
 12. K čemu slouží klávesová zkratka Shift + F1? Vložte okno s tímto zobrazením.
 13. K čemu slouží klávesová zkratka Ctrl + Shift + mezerník?

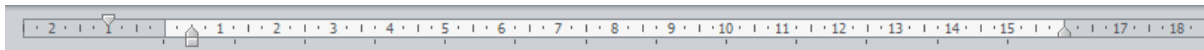
Vypracované cvičení uložte na vyhrazené místo na školní server.

Cvičení s řešením

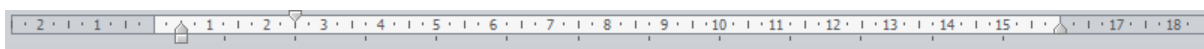
Otázky zodpovězte do tohoto dokumentu, cvičení si přejmenujte názvem Vaše příjmení + formátování textu (pomocí volby Uložit jako). Odpovědi pište přímo k otázkám, odlište je barevně. Obrázky vkládejte přímo k otázkám.

1. Na následujícím textu proveďte pomocí pravítka:

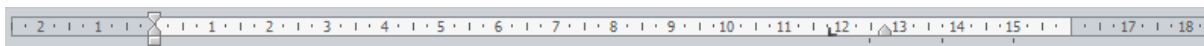
d. Předsazení prvního řádku u prvního odstavce. Vložte obrázek nastaveného pravítka.

e. Odsazení prvního řádku u druhého odstavce. Vložte obrázek nastaveného pravítka.

f. Odsazení odstavce zleva u třetího odstavce. Vložte obrázek nastaveného pravítka.

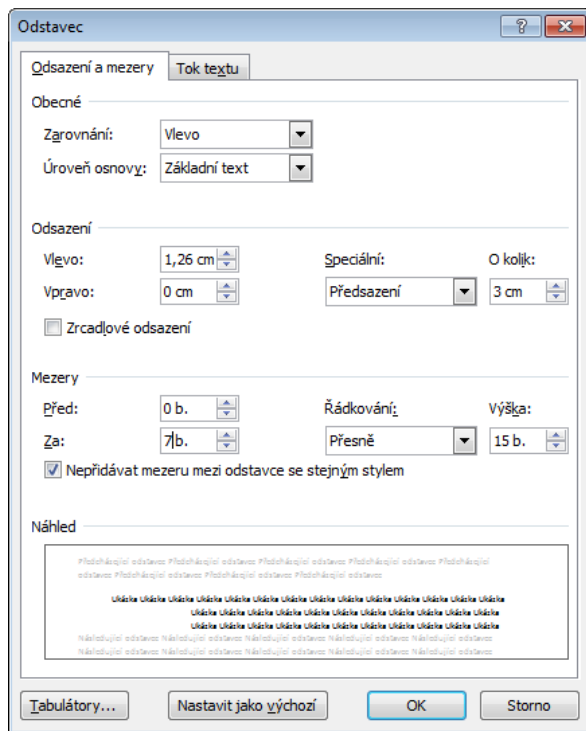
Babička nám vyprávěla, jak žila před 60 lety. To byla ještě malá holka. Bydlela nejdřív na vesnici, kde měli velký dvorek, chlév a stáj a taky velkou zahradu s mnoha ovocnými stromy. Starali se o různá domácí zvířata, jako jsou slepice, husy, dvě bílé kozy, prasátko a taky jednu hnědobílou kravičku. Tolik zvířat najednou si neumím ani představit.

My bydlíme ve městě, v panelovém domě. Tak je hned jasné, že tolik zvířátek se nám do bytů nikdy nevejde. Ono by to taky nešlo, kráve ani prasátku by se v našem obýváku asi moc nelíbilo. No a oni tatínkovi asi taky ne.

Ale taky máme malé zvířátko. Vyprosila jsem si od Ježíška morčátko. Jmenuje se Róza, je to holka, celá rezatá, akorát kolem levého oka má černý flek. Je hodná, ráda se mazlí a chodí za mnou jako pejsek. A je pěkně mlsná. Mám ji moc ráda, je to takový můj kamarád.

2. Přesné nastavení se provádí v dialogovém okně Odstavec.

Vložte obrázek s nastavením: předsazení 3 cm, mezery mezi řádky (řádkování) přesně 15 bodů. Mezery za odstavcem 7 bodů (nikdy nevkládejte pomocí Enter, vždycky použijte tento způsob)

3. Následující odstavec formátujte podle nastavení odstavce z bodu 2.

Babička nám vyprávěla, jak žila před 60 lety. To byla ještě malá holka. Bydlela nejdřív na vesnici, kde měli velký dvorek, chlév a stáj a taky velkou zahradu s mnoha ovocnými stromy. Starali se o různá domácí zvířata, jako jsou slepice, husy, dvě bílé kozy, prasátko a taky jednu hnědobílou kravičku. Tolik zvířat najednou si neumím ani představit.

4. Vysvětlete pojmy: (Odpovědi pište jinou barvou a dbejte na typografii.)

a) Odstavec

Je to část textu oddělená Enterem.

b) Znak konce odstavce (jak se dá zobrazit)

Nahoře v liště je znak, vypadající ¶

c) Nucené zalomení řádku (jak se docílí)

Shift+Enter

d) Řez písma (druhy, k čemu se používají)

Normální – běžný text

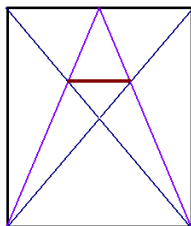
Kurzíva – nakloněné písmo, pro zvýraznění, např. u citovaného textu

Tučné – větší tloušťka tahu, pro zvýraznění, nadpisy

Tučná kurzíva – kombinace dvou předchozích nastavení, pro zvýraznění textu

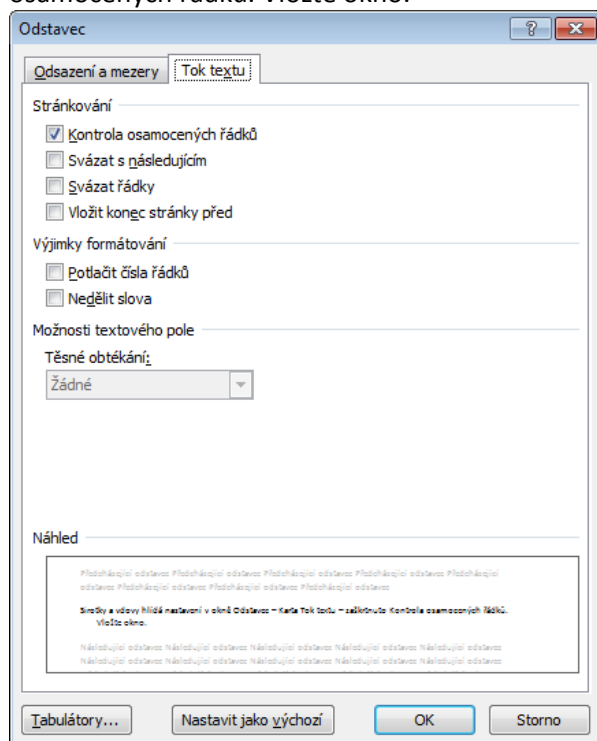
Je lepší používat k zvýraznění nebo odlišení textu, na nadpisy kurzívu nebo tučné písmo, nemělo by se používat podtržení.

- e) Optický střed stránky. Vložte obrázek (nakreslete si ho v programu Malování)
Nachází se výš než geometrický střed.

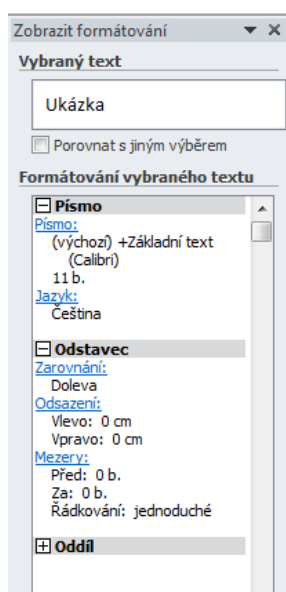
- f) Zlatý řez
Poměr stran, kde je umístěn optický střed stránky, poměr zlatého řezu přesně $\phi = 1:1,618$, běžně stačí vědět, že je to 2:3
- g) Sirotci a vdovy
Osamělé řádky z odstavců v dokumentu.
Sirotek = osamělý řádek odstavce na nadcházející stránce (zbytek odstavce je na předchozí)
Vdova = osamělý řádek odstavce na původní stránce (zbytek odstavce je na další stránce)
- h) Font
Font (znaková sada) = souhrn všech znaků jednoho typu a řezu
- i) Bitmapový a vektorový font
Bitmapový nelze zvětšovat nebo zmenšovat bez ztráty kvality, ale vektorový v pohodě mohou zvětšovat nebo zmenšovat a kvalita se mi nezhorší.

5. Sirotky a vdovy hlídá nastavení v okně Odstavec – Karta Tok textu – zaškrtnuto Kontrola osamocených řádků. Vložte okno.

6. Zapište, čím se liší písmo patkové a bezpatkové?
Patkové: tahy písmen zakončeny patkami, mají obvykle stínování (Times New Roman)
Bezpatková: absence patek, tahy stejně silné, slabé stínování, málo zdobená
7. Vysvětlete pojem neproporcionální písmo.
Je takové písmo, kde všechny znaky mají stejnou šířku (říká se mu také písmo psacího stroje)

8. Co je to základní jednotka počítače?
[Počítačová skříň, ve které jsou umístěny všechny součástky](#)
9. Co je to algoritmus?
[Postup řešení úlohy](#)
10. Jaký je vztah mezi programem a algoritmem?
[Každý program je algoritmus.](#)
[Program = algoritmus přepsaný do programovacího jazyka](#)
11. Kolik je 400 bajtů kilobajtů? Kolik bitů?
[0.4 KB 3200b](#)
12. K čemu slouží klávesová zkratka Shift + F1? Vložte okno s tímto zobrazením.
[K zobrazení formátování.](#)

13. K čemu slouží klávesová zkratka Ctrl + Shift + mezerník?
[K zapsání pevné mezery.](#)

Vypracované cvičení uložte na vyhrazené místo na školní server.